

+ No II 470484

LETNO POROČILO
NARODNE IN UNIVERZITETNE KNJIŽNICE V LJUBLJANI
ZA LETO 1969

1. SPLOŠNI PODATKI

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, ki je bila ustanovljena leta 1774, je od leta 1938 dalje delovala kot "Univerzitetna knjižnica" v okviru univerzitetnih ustanov. Z uredbo SNOS 24. oktobra 1945 je postala centralna knjižnica federalne Slovenije in dobila ime "Narodna in univerzitetna knjižnica". Kot republiška ustanova je bila pod vrhovnim nadzorstvom tedanjega Ministrstva za prosveto. Z zakonom o Univerzi v Ljubljani pa je od 13.7. 1957 ponovno zavod univerze, hkrati pa poleg nalog centralne univerzitetne knjižnice opravlja tudi naloge osrednje študijske knjižnice SR Slovenije. Po zakonu o knjižnicah s 13. marca 1965 /člen 22/ opravlja Narodna in univerzitetna knjižnica tudi naloge matične knjižnice za območje SR Slovenije. V letu 1969 se njen pravni položaj ni izpremenil

2. SAMOUPRAVLJANJE

O zadevah, za katere sta po statutu in po zakonih pristojna, sta razpravljala na svojih sejah knjižnični svet v ožji in širši sestavi ter upravni odbor. Imeli smo 5 sej knjižničnega sveta, 8 sej upravnega odbora in 4 skupne seje obeh organov. Na njih smo razpravljali o vprašanih financiranju naše ustanove, o kvalifikacijah v bibliotekarski stroki, o osnutku zakona o Narodni in univerzitetni knjižnici, o 15. ustavnem amandmaju in o osebnih zadevah /še prav posebej o problemih v zvezi z načrtom sprejemanja pripravnikov/.

druck. spis 21

0 1628/1971

Poleg tega se je dvakrat sestal tudi zbor delovne skupnosti, ki je obravnaval zaključni račun in letno poročilo. Knjižnični svet, ki ga je vodil tov. Jože Žužek, šteje 19 članov, med njimi 11 članov iz kolektiva, ki tvorijo knjižnični svet v ožji sestavi. Upravni odbor ima 7 članov. Vodil ga je tov. dr. Branko Berčič. Po njegovem odhodu iz kolektiva ga je vodila njegova namestnica tov. Ančka Koržetova. Ko je tudi ta odšla na bolezenski in porodniški dopust, smo se odločili za skupne seje knjižničnega sveta in upravnega odbora.

Izmed samoupravnih aktov je doživel statut nekatere izpremembe, ker je bilo treba nekatera določila prilagoditi novim predpisom. Na novo bo treba sestaviti razne pravilnike in poslovnik, ker so že zastareli.

3. OSEBJE

Število osebja se v preteklem letu ni bistveno izpremenilo. Zaradi novih predpisov smo se morali posloviti od nekaterih sodelavcev z dopolnilnim delovnim razmerjem /3/, poleg tega pa nas je zapustil višji bibliotekar in namestnik ravnatelja dr. Branko Berčič, mladi manipulant Matjaž Simnovčič pa je moral na odsluženje vojaškega toka. Morali smo razpisati nova delovna mesta in pri tem tvegati, da ne dobimo pravega človeka na pravo mesto. Tako smo se od dveh kandidatov morali že po kratki dobi ločiti. V celem je zapustilo naš kolektiv 7 članov. Na novo pa je nastopilo službo pri nas 6 tovarišev in tovarišic.

31.12.1969 so bila delovna mesta takole zasedena:

A. V osnovnih delovnih enotah:		sistemizirano:
znanstvena, oz. ravnatelj	1	5
višja bibliotekarska	6	8
bibliotekarska	17	24

	zasedeno:	sistemizirano:
višje knjižničarska	9	13
knjižničarska	13	13
manipulantska	12	14
	<hr/>	<hr/>
Skupaj	58	77
B. V pomožnih delovnih enotah		
Upravna	6	7
tehnična	17	20
	<hr/>	<hr/>
Skupaj	23	27

V celem imamo od 104 sistemiziranih mest 81 zasedenih (1968:83, vendar med njimi nekatera s skrajšanim delovnim časom).

Če upoštevamo, da smo imeli v preteklem letu nekaj daljših bolezenskih in porodniških dopustov (2), je stiska, v katero smo kdaj pa kdaj prišli, razumljiva. Precejšnje število novincev in pripravnikov v prvem letu seveda ni moglo nadomestiti starejše izkušene tovariše. Njihovo strokovno izpopolnjevanje bo gotovo še nekaj časa zaposlovalo njihove mentorje.

Za tov. dr. Brankom Berčičem je postal ravnatelj namestnik višji bibliotekar Maks Veselko, ki je zastopal ravnatelja v času njegovega bolezenskega dopusta in službene odsotnosti.

4. PROSTORI IN OPREMA

Problemi glede prostorov postajajo iz dneva v dan bolj akutni in pretijo, da se razvijejo v pravo katastrofo. Že leta 1963 je bilo v poročilu poudarjeno, da "bo predvidoma v 7 do 8 letih zmanjkalo prostora za skladiščenje dnevno naraščajočega gradiva." Zdi se, da je bilo tedanje poročilo vendarle preoptimistično, kajti

že davno se po hodnikih in stopniščih ne "hrani" le manj vredno gradivo starega fonda dvojnic in trojnic, ki bi se, če bi imeli na razpolago ljudi, ki bi sestavljali sezname, dale dobro vnovčiti. Danes polagamo na tla že tudi komaj dospеле novosti. V skladiščih periodičnega tiska se grmadijo kupi časnikov, ki jih je zelo težko prekladati. Že leta 1962 so bili izdelani načrti in predračun za novo kovinsko opremo, ki bi z drugo etažo odložili katastrofo že za nekaj let. Vse naše prošnje za sredstva, ki smo jih leto za letom ponavljali, so bile zaman. In tedaj je šlo za 18,000.000.- SD. Po preliminarnih razgovorih, ki smo jih imeli še lani, se vsota niti ne bi tako visoko dvignila, da se ne bi mogla doseči. Kar zadeva stisko v skladišču knjig, smo skušali najti drugo vsaj zasilno rešitev. Ker so v kleti precej velika zaklonišča, bi bilo treba te prostore, ki so trenutno zelo vlažni, asanirati in jih izročiti namenu, zaradi katerega so bili zgrajeni, namreč za varovanje dragocenih fondov. Za tako rešitev govorijo tudi razlogi preproste zaščite pred naravnimi in drugimi nesrečami, saj vendar ni varno, da so edinstvene dragocenosti tako rekoč čisto pod streho, ki celo zelo močno pušča. Tudi prošnja za popravilo strehe doslej ni rodila uspeha....

Za zaščito periodičnega tiska in rokopisov bi nujno potrebovali svoj razmnoževalni oz. kopirni aparat /Xerox/. Odkar se za njega potegujemo, ga je dobilo že več ustanov, ki se jim je že davno amortiziral. Čeprav bo pri nas rentabilnost mnogo manjša, smo se odločili, da oddvojimo nekaj svojih sredstev za nabavo stroja, ki je danes v svetu za vsako knjižnico, ki mora varovati svoje fonde, pogoj, brez katerega si normalnega dela še zamisliti ni mogoče. Upamo, da bomo dobili vsaj akvivalent trdo prištedenih dinarjev v devizah.

Stavba Narodne in univerzitetne knjižnice šteje med značilnosti Ljubljane in je po svoji arhitektonski

ubranosti ter zgodovinskem pomenu kulturni spomenik. Razen popravil pri centralni kurjavi v 30 letih, odkar je bila zgrajena, ni doživela nobenih sanacijskih posegov. Osebni lift je stalno pokvarjen in ga moramo venomer popravljati, ventilacijska naprava v čitalnici je že odpovedala, predvsem pa se zaradi zamakanja krušijo že celi kosi zidu. Sredstva, ki se stekajo na naših skladih, so komaj dovolj velika za sprotno krpanje. Tudi elektroinstalacije so potrebne temeljitih popravil, saj luči pri mizah v čitalnici zaradi dotrajanih napeljav povzročajo stalne kratke stike. Toda kaj bi naštevali...

5. NOTRANJE POSLOVANJE KNJIŽNICE

Sem štejejo vsa strokovna in tehnična opravila, ki pomagajo, da je knjižnično gradivo obdelano in na razpolago bralcu.

5.1 Dotok knjižničnega gradiva

Oddelek za dopolnjevanje knjižničnega gradiva

(Vodja knjižničar Jože Žužek)

Oddelek za dopolnjevanje knjižničnega gradiva je prejel v celem 198.805 (1968: 187.314; 1967 : 174.831) kosov; od tega smo posredovali drugim nacionalnim knjižnicam v državi 82.319 (72.975; 67.886) kosov, odložili pa smo 7.991 (3.598; 6.115) lepakov iz drugih republik. V naši knjižnici je torej (razen odloženih lepakov) ostalo 108.495 (105.780; 100.408) kosov.

Brez drobnega tiska, grafik, letakov, zemljevidov in razglednic je Narodna in univerzitetna knjižnica torej prejela:

	knjig	plošč	period.tiska
dolžn. izv.	17.001 (17.320)	838 (563)	65.321(61.000)
z nakupi	1.165 (2.084)	-	3.261(2.963)
z zameno	1.706 (1.271)	=	3.371(3.005)
kot dar	2.007 (3.634)	-	4.231(3.737)
Skupaj	21.889 (24.309)	838 (563)	76.184(70.705)

Za zameno smo kupili:

knjig 1.061 (903) period.tiska 305 (211)kosov

Sredstva, ki smo jih porabili za zameno znašajo:

za knjige: 14.524.90 (18.367.65)

period.tisk: 20.346.55 (15.227.05)

Odposlali pa smo:

knjig 1.283 (979) period.tiska 763 (539)

Vse te številke (če sta dve v oklepajih, označujeta leti 1968 in 1967, če pa le ena, leto 1968) pričajo o skokovitem povečanju dotoka. Knjižnično gradivo, ki ga moramo pošiljati v druge republike, se je glede na leto 1968 povečalo za 9.344 kosov, glede na leto 1967 celo za 14.433 kosov. Ker se oddelek številčno ni povečal, pomenja ta porast novo obremenitev, saj je moral ekspedit pripraviti, opremiti s sezname in odposlati 357 (371) paketov in 712 (868) poštnih zavitkov.

Posebna in popolnoma nepotrebna obremenitev za oddelek pa je stalno urgiranje zamudniških tiskarn in založb. Zdi se, da nam do danes še ni uspelo prepričati svoje dobavitelje, kako nujno je, da nam po zakonu morajo sproti pošiljati svoje tiske. Sicer pa saj ne gre samo za zakon, gre za zamude pri centralni katalogizaciji, saj se često dogaja, da dobijo knjižnice knjigo v knjigarni mnogo prej kot naš katalogni listek. Taka kratkovidna praksa ali celo politika hromi propagando za knjigo, saj bi moral biti katalogni listek osnovna informacija o knjigi, ki jo velja nabaviti.

V 2.420 knjigah, ki smo jih dobili letos manj kakor prejšnje leto, je 309 knjig zmanjšane letne produkcije, 1.627 manj darov in 919 knjig, ki smo jih v tem letu zaradi podražitve inozemskih publikacij manj kupili kakor prejšnje leto. V tem letu nismo izplačali akontacije za revije in ta znesek namenili za nakup razmnoževalnega aparata Rank Xeroxa 720 (Približno 1/4 potrebnih sredstev ok. 30.000 ND).

6. OBDELAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Po popisu knjižničnega gradiva, ki se opravi v oddelku za dopolnjevanje knjižničnega gradiva, pride to v oddelke in zbirke, kjer se podrobneje obdela.

Inventarni katalog

(Vodja bibliotekar Janez Sešek)

Inventarni katalog je v letu 1969 sprejel 28.967 (28.442) raznih tiskov. Akcesijsko obdelanih je bilo 21.645 (28.716) tiskov.

Inventarizirano je bilo:

	vpisov	vpisov v opombah (nadalj. zv. Lfg)	Skupaj
dolžn. izv.	10.435	6.488	16.923
nakupi	1.165	61	1.226
zamene	2.221	-	2.221
darovi	1.245	29	1.274
FZC	1	-	1
<hr/>			
	15.067(16.172)	6.578(12.544)	21.645(28.716)

Samo za postavitev je bilo sprejetih:

iz starega fonda	46
iz periodik	<u>1.182</u>
Skupaj	1.228 (973) tiskov

V letu 1969 je inventarni katalog postavil:

v redni postavitvi	11.485 (11.705)
za arhiv	2.036 (1.643)
za dvojnice	499 (622)
V celem	14.020 (13.970)

Začasno obdelanih je bilo:

za akcesijsko skladišče	1.200 (1.767)
društvenih spisov	1.022 (1.689)
visokošolskih spisov	110 (96)
šolskih spisov	51 (129)
3. skladišče	97 (313)
"y" (separata)	1.290 (1.898)
drobnih tiskov	4.045 (9.061)
V celem	7.815 (14.953)

V oddelku je bilo delo leta 1969 močno okrnjeno, ker je bil eden njegovih uslužbencev po službeni potrebi dodeljen za 2-3 ure na dan v pomoč izposoji (do 1. junija 1969) in ker je prenehalo službeno razmerje s honorarnim uslužbencem.

Abecedni imenski katalog

(Vodja višji bibliotekar Maks Veselko)

Poleg katalogiziranja tu tipkajo Bilten novosti NUK, Seznam novosti za Naše razglede in vlagajo listke v razne kataloge.

O njihovem delu govorijo sledeči statistični podatki:

1. Katalogizacija

prevzeto od akcesije	10.381(11.231)knj.
oddano stvar.katal.	7.588(9.116)
oddano tehn.odd.	2.614(2.690) 10.202(11.806)knj.
za centr.katalog.	1.358(867)knj. 11.560
izdelano	11.859 listkov

2. Čitalniški katalog

Vloženih na novo	18.171 listkov
------------------	----------------

3. Matični katalog	
Vloženih na novo	14.194 listkov
4. Stari katalog	
Pretipkano	3.369 listkov
5. Signaturna knjiga	
Vpisanih	6.250(5.987) enot
6. Bilten novosti NUK	
Za objavo natipkanih	2.221(2.126) listkov
7. Seznam novosti za NR	
Izdelanih 24 seznamov oz.	691(587 (enot))
8. Arhiv	
V "a-kartoteko" vloženi	1.691 listkov

AIK je katalogiziral 11.560 knjig, to je ves dotok in ob koncu leta ni imel nobene zaloge. Vodja AIK je predaval na Pedagoški akademiji in na strokovnem tečaju.

Stvarni katalog

(Vodja bibliotekar Miloš Rybář)

Od AIK je dobil Stvarni katalog po svojem štetju 6.713 (7.862) knjig. Oddal je naprej 6.876 (6.637), pri tem je izdelal 6.706 (6.159) gesel in 9.783 (9.055) DK listkov ter 59 (69) novih in 15 (35) dopolnjenih kazalk. Poleg tega je bilo vloženi 7.730 listkov v abecedni stvarni katalog in 12.296 listkov v DK katalog.

V Stvarnem katalogu vodijo tudi statistiko knjižnega prirastka po jezikih in strokah. Izmed 9.915 zvezkov, ki so vključeni v oba kataloga je bilo po jezikih: največ knjig v srbohrvaščini - 46.04% (51.62%), sledijo knjige v slovenščini 16.72% (14.22%), v nemščini 12.63% (8.99%), v angleščini 6,72% (5.75%) itn. Precejšen porast nemških knjig izhaja iz darov, ki smo jih prejeli ob razstavi zahodnonemške knjige in ob državnem prazniku NDR. Po stroki je bilo največ knjig iz humanističnih ved 58.09% (51.35%), od tega je pripadalo družbenim

vedam in pravu 48.47% (41.69%), iz prirodnih in uporabnih ved smo pridobili 22.97% (27.65%), od tega 39.97% (36.05%) iz prirodnih in 60.03% (63.95%) uporabnih ved.

Oddelek za obdelavo periodičnega tiska

(Vodja višja bibliotekarka Jelica Jugovec)

Delo v tem oddelku obsega kompletiranje gradiva, inventariziranje periodik, katalogiziranja, postavljanje v skladišču periodik, pripravo periodik za vezavo in strežbo v časopisni čitalnici. Oddelek je prejel od oddelka za dopolnjevanje knjižničnega gradiva naravnost in posredno preko bibliografije 75.122 (69.936) kosov ali 4.108 (3.852) enot.

Izdelano za Seznam inozemskih periodik za Bibl. in statut 708 enot.

Obdelano (začasno, nove postavitve, kompletacije, za arhiv, dvojn.) je bilo:

Časnikov	761 (1.359) enot
revij	2.567 (3.271) enot
Skupaj	<hr/> 3.328 (4.630) enot

Oddelek prejema 2.935 časnikov in revij iz Jugoslavije (sem štejemo tudi 68 enot periodičnega tiska zamejskih Slovencev) in 650 inozemskih revij ter 42 časnikov, vsega skupaj torej 3.627 (3.056) enot.

V oddelku za obdelavo periodičnega tiska se vodi tudi statistika katalogiziranih enot po snovi, jezikih in izvoru. V tem letu je bil poseben poudarek na delu za urejevanje starih odvečnih časnikov (Slovenskega naroda, Jutra in Slovenca). Odvečne izvode smo odstopali študijskim knjižnicam po Sloveniji.

Oddelek za bibliografsko obdelavo slovenskega tiska

(Vodja višji znanstveni sodelavec Janez Logar - do 30.9.1969, po tem: višji strokovni sodelavec Jože Munda).

V oddelku, ki je zaposlen s pripravljanjem tekoče bibliografije, so bibliografsko obdelali 1.925 knjig in 10.855 člankov, uredili retrospektivno (1945-1964) kartoteko člankov po DK 44.568 (89.086) - s tem je delo zaključeno -. uredili SB za leto 1966, opravili korekture za leto 1965 in 1966, pripravljali mesečne bibliografije za Knjigo in Zavod za statistiko, vodili evidenčne liste za periodiko - 9.707 (8.510) enot, ugotavljali in razreševali šifre in zbirali gradivo za razne razstave. V tem letu je zapustila oddelek dolgoletna članica in višja bibliotekarka Štefka Bulovec.

Kartografska in slikovna zbirka

(Vodja bibliotekarka Metka Avsenak)

Zbirka se je povečala za 5.593 (2.527) kosov ter še za 278 (655) arhivskih in 37 (25) dvojnih primerkov. Tako je ob koncu leta imela 78.350 (74.747) kosov za redno postavitev, 7.933 (7.655) arhivskih in 4.479 dvojnih primerkov, skupaj torej 90.752 obdelanih in postavljenih kosov kartografskega oz. slikovnega gradiva.

Glasbena zbirka

(Vodja bibliotekar Ivan Klemenčič)

V preteklem letu je bilo inventariziranih 665 enot. Za imenski katalog je bilo obdelanih 892, s 1485 listki in 249 vpisi na prejšnje v imenskem ter 131 vpisi v stvarni katalog.

Na novo so se lotili obdelave gramofonskih plošč. Od 838 (563) so jih inventarizirali 380 (-); tudi katalogizacija za abecedno imenski in stvarni katalog je načelno že določena in bo v letu 1970 stekla. Veliko delo je bilo opravljeno, ko je tov. Ludvik Zepič sestavil Pregled

društvenega arhiva Glasbene matice in iz kronološkega zaporedja sestavil seznam po avtorjih. V teku je prizadevanje, da dobimo po vdovi Rista Savina, Olgi Širca-Savinovi skladateljevo zapuščino, ki jo je pokojnica volila Narodni in univerzitetni knjižnici. Upati je, da bodo odpravljene tudi poslednje pravne zapreke in bomo umetniško zapuščino res dobili.

Francoska zbirka

(Vodja višja strokovna sodelavka Radojka Vrančič)

Zbirka je dobila od francoske vlade preko Francoskega instituta 602 zvezka periodik (522), kar odgovarja 40 letnikom. Poleg tega je dobila 350 (390) knjig. Vseh 390 (431) enot je bilo inventariziranih. Katalogiziranih in postavljenih je bilo 260 novitet. Z nastavitvijo stalne višje knjižničarke-pripravnice se je večletna kriza, ki je nastala zaradi obolelosti tov. Ane Matko verjetno zaključila.

Rokopisna zbirka

(Vodja višji bibliotekar dr. Branko Berčič - do 30.6.1969, potem honorarno višji znanstveni sodelavec Janez Logar - s skrajšanim delovnim časom)

Novo pridobljeno gradivo 4.672 (1.589) kosov je bilo inventarizirano. Prav tako je bilo inventarizirano tudi gradivo iz sklada Borisa Kidriča 138 (237) del.

Med novimi pridobitvami bi imenoma našteli: zapuščine Marije Murnik, A. Koblarja, F. Levca /del/, Minke Govekarjeve, F. Govekarja (del), E. Justina /del/, D. Plavšiča in posamezne rokopise J. E. Kreka, Iv. Cankarja, S. Gregorčiča, F. Prešerna, A. Gradnika in 1 dokument iz protestantske dobe.

Glavno skladišče

(Odgovarja: manipulant Rudi Čepon)

V skladišču so sprejeli:

Knjig za postavitev	12.235 (13.429)
za arhiv	1.951 (2.102)
za dvojnice	438 (576)
društvenih spisov	1.117 (1.530)
šolskih in visokošolskih sp.	181 (209)
Skupaj	15.922 (17.846)

O opravljenem delu v zvezi z izdajanjem in prejemanjem knjig pa pričajo te številke:

število naročilnic	22.544 (22.522)
število izdanih knjig	21.238 (20.474)
število vrnjenih knjig	21.324 (20.654)
število neustreznih naročil	4.707 (5.220)

Delo v skladišču je močno trpelo zaradi daljšega bolezenskega dopusta in zaradi tega, ker se je eden izmed manipulantov, ki je delal honorarno, poslovil, eden pa je odšel k vojakom. Novega pa je treba šele priučiti.

Uprava

(Tajnik višji bibliotekar Ivo Pintarič)

V upravni pisarni, računovodstvu in ekonomatu vodijo vse predpisane knjige, ki urejujejo upravno-tehnična opravila v poslovanju knjižnice. Zaradi kratkih rokov so ob sestavljanju zaključnih računov in proračunov vsako leto potrebne nadure. Delovodnik upravne pisarne izkazuje 534 (508) vpisanih števil, došli dopisov je bilo 413 (707), odposlanih pa 626 (774). V upravni pisarni je bilo čutiti, da je bila ena tovarišica na daljšem bolezenskem in porodniškem dopustu.

Knjigoveznica

(Odgovarja: knjigoveški mojster Gabriel Škerl)

Tudi v tem letu je knjigoveznica služila samo domačim potrebam, ki jih je zaradi premajhne zasedbe le težko zadovoljevala. Opravila je 3.353 (2.982) vezave (sem štejejo tudi prevezave, razna popravila in restavriranje knjig) 479 vezav za oddelek periodičnega tiska je ob silnem in vedno naraščajočem dotoku še vedno premalo in bo treba premisliti, kako bi rešili to pereče vprašanje. V glavnem so knjige vezane v polplatno in si le redkokdaj privoščimo kako bogatejšo vezavo (na primer za kak dragocen rokopis).

Fotodelavnica

(Odgovarja: fotografska pomočnica Dragica Kokalj)

Fotografska delavnica je tudi letos opravljala delo predvsem za zunanje naročnike.

Izvršenih je bilo 108 (140) naročil (dobavnic)

Mikrofilmskih posnetkov je bilo:

Za naročnike iz Slovenije	9.246 (3.521)
Za naročnike iz drugih krajev Jug.	668 (2.312)
Za naročnike iz tujine	<u>1.413 (5.064)</u>
Vsega	11.327 (10.897)

Raznih povečav je bilo:

Za naročnike iz Slovenije	588 (1.455) kosov
Za naročnike iz drugih krajev Jug.	131 (18) kosov
Za naročnike iz tujine	<u>588 (35) kosov</u>
Vsega	1.220 (1.508) kosov

Zaradi velikega pritiska naročnikov smo morali za tri mesece najeti honorarno moč. Zdi se, da bo tudi tu potrebno stalno nastaviti novo delavko. Dohodek 13,841,10 ND kaže, da to najbrž ne bi bila prevelika obremenitev za knjižnico.

Centralni katalog knjižnic

(Vodja bibliotekar Anton Bajt)

Oba centralna kataloga, Centralni katalog znanstvenih in strokovnih knjižnic SR Slovenije in SFR Jugoslavije sta tudi v tem letu naraščala. Katalog SFR Jugoslavije, ki zajema samo obdobja od 1919 do 1955 in od 1961 do 1963 bo ostal nepopoln, ker je nabava novih listkov predraga in je vsaj teoretično mogoče izvedeti za dela, ki so v drugih knjižnicah Jugoslavije. Od listkov, ki so že pri nas, je bilo v ta katalog vloženih 10.589, tako da zajema zdaj že skupno 720.757 (710.168) listkov. Če bodo knjižnice nekoč povezane s telexom, bo ta katalog popolnoma odveč. Trenutno pa nam za medknjižnično izposajo zelo dobro služi. Za nas mnogo važnejši pa je katalog SR Slovenije, ki je v tem letu narastel na 535.036 (474.198) listkov. V tem letu sta bili vključeni v ta katalog dve novi knjižnici.

Ker Centralni katalog knjižnic ni del tekočega traku, so morali njegovi uslužbenci često nadomeščati obolele tovariše drugod po knjižnici.

Razmnoževalnica

(Odgovarja: bibliotekarka Stana Mohorič)

V razmnoževalnici pretipkavajo listke za čitalniške kataloge in za posebne evidence. Tu je bilo opremljeno 76.347 signatur. Evidenca pretipkanih katalognih listkov je zajeta pod naslovom: Kartotečni listki in kartoteke. Tudi ta oddelek je bil močno obremenjen z nadomeščanjem in vpisovanjem.

6. 2 KARTOTEČNI LISTKI IN KARTOTEKE

Statistični prikaz na novo izdelanih, vloženi, pretipkanih, urejenih in dopolnjenih kartotečnih listkov in kartoteke v tem letu je naslednji:

<u>Delovna enota</u>	<u>izdelano</u>	<u>pretipkano</u>	<u>vloženo</u>	<u>urejeno</u>	<u>dopolnjeno</u>
Centralna katalogiz. slovenskega tiska za NUK	22.880	187.284	2.637		
Odd.za obdelavo					
slov.tiska (Bibl.)	26.655	2.785	23.959	44.568	685
Inventarni katalog	363		363		7.078
Abecedno imen.kat. za bilten	11.895	3.369	34.260		
		2.221			
Stvarni katalog			20.026		
Odd.za obdelavo					
per. tiska	1.647		2.059		2.647
CKK			60.838		
Koropisna zbirka					
Kartogr.in slikovna zbirka	5.742				
Glasbena zbirka	1.485				277
Francoska zbirka	1.370				
Razmnoževalnica	40.219				1.730
	112.256	235.878	146.201	44.568	12.417
Leta 1968:	52.081	175.604	136.217	90.725	13.869

7. ZUNANJE POSLOVANJE KNJIŽNICE

Število vpisanih bralcev

Ker se mora knjižnica ravnati po študijskem letu, štejemo bralce od začetka do konca šolskega leta. V šolskem letu 1968/69 smo imeli vpisanih 3.661 (1967/68: 3.808; 1966/67 : 3.325)

Oddelek za delo z obiskovalci

(Vodja višja strokovna sodelavka Radojka Vrančič)

V tem oddelku so vključene delovne enote izposoja (odgovarja višja knjižničarka Vlasta Goljarjeva/ in informacije, ki jih vodi in usklajuje vodja oddelka). Statistični podatki so vključeni v razpredelnice.

<u>Obisk</u>	<u>1969</u>	<u>1968</u>
V veliki in posebni čitalnici	70.364	71.219
v informacijah in izposoji	27.441	30.698
v CKK	1.320	1.507
v oddelku za obdelavo period.tiska	3.375	3.645
v oddelku za obdelavo slov.tiska(bibl.)	381	410
v rokopisni zbirki	2.185	2.737
v francoski zbirki	1.937	2.221
v kartogr. in slikovni zbirki	973	579
v glasbeni zbirki	868	982
v odd. za pospeševanje knjiž. (matična služba)	54	90
	<hr/> 108.898	<hr/> 114.088

Padec za 5.190 obiskov v raznih oddelkih knjižnice se izravna z obiskom na 13 razstavah, ki to številko daleč presega. Slej ko prej bi bilo treba k številu obiskov prišteti še vse tiste, ki prihajajo v tiste oddelke, kjer se ne evidentirajo (na primer v oddelku za dopolnjevanje knjižnega gradiva itd.)

Izposoja

Čeprav izposoja pove mnogo o delu knjižnice, je treba pri tem upoštevati, da je načeloma omejena in da se ne more preveč razširiti, posebno kadar gre za posojilo na dom, iz katere so že po statutu mnoge knjige izvzete. Statistika nam daje tole sliko:

<u>Delovna enota</u>	<u>v čitalnici</u>	<u>na dom</u>	<u>medknjiž-</u> <u>nicno</u>	<u>= vsega</u>	<u>1968</u>
z obiskovalci	23.080	14.343	585	38.008	35.252

<u>Delovna enota</u>	<u>v čitalnici</u>	<u>na dom</u>	<u>medknjiž=</u> <u>nično</u>	<u>vsega</u>	<u>1968</u>
Oddelek za obdelavo					
period. tiska	6.269	333		6.602	6.940
rokopisna zbirka	5.708	646		6.354	9.146
kartogr. in slik. zbirka				12.449	5.162
glasbena zbirka	5.783	314		6.097	5.878
francoska zbirka	2.572	2.181		4.753	4.894
Skupaj	43.412	17.817	585	74.263	67.272

6.991 ali 10,39% izposoj več kakor prejšnje leto priča, da se število tistih, ki prihajajo v čitalnico brat svoja skripta vendarle počasi manjša.

Medknjižnična izposoja je posebna dejavnost oddelka. O njej pričajo tele številke:

a. izposoja od drugih knjižnic:

odposlano naročilnic:

v slovenske knjižnice	28 (36)
v druge jugoslovanske knjiž.	67 (64)
v inozemske knjižnice	<u>152 (178)</u>
Skupaj	247 (278)

Uspeh: naročilo izpolnjeno	189 (206)
naročilo zavrjneno	43 (60)
brez odgovora	15 (12)

b. posojilo drugim knjižnicam:

prejete naročilnice iz slovenskih knjižnic	531 (770)
iz drugih jug.knjižnic	82 (61)
iz inozemstva	<u>104 (54)</u>
Skupaj	717 (885)

Uspeh: naročilu ustregli	568 (707)
naročilo zavrjnili	131 (161)
naročilo posredovali dalje	18 (20)

568 izpolnjenih naročil obsega 585 zvezkov in 57 reproduciranih publikacij. - Ker se je število naročil iz inozemstva skoro podvojilo, smo z ugledom, ki ga uživa naša knjižnica zunaj meje naše domovine, lahko kar zadovoljni. V izposoji je zanimiv tudi pregled po strokah, posebno če ga primerjamo z nabavo. Pri tem seveda ne smemo pozabiti, da je več kakor 94% dotoka slučajnega (obvezni primerki, darovi in večina zamen).

Po DK skupinah: (prva kolona izposoja, druga nabava/

0 - splošno	13,7%	8,8%
1/2 - filozofija in verstvo	3,6	3,6
3 - družbene vede	10,7	28,3
5 - prirodne vede	14,7	9,3
6 ± uporabne vede, tehnika	8,5	10,2
61-796/799 - zdravstvo, tel, kultura	6,5	3,6
7 - umetnost	7,0	4,9
80-82.0 - književna veda in jezikoslovje	19,4	5,8
82 - leposlovje	7,3	18,9
9 - zemljepis, zgodovina	8,5	6,6
	100%	100%

Informacije

V sodobni knjižnici igrajo informacije vedno pomembnejšo vlogo. Seveda je precejšnja težava, kadar jih je treba šteti. Čeprav imamo že nekaj let majhne formularje, ki naj bi jih naj bi jih imel vsak uslužbenec vedno pri sebi, je prav gotovo še vedno mnogo informacij, ki jih nismo evidentirali. Samo nekaj števil:

Informac. služba, izposoja in prof. čitalnica 3.758 osebnih
877 telefon.
112 pismenih

CKK	987 osebnih
	302 pismenih
Bibliografija	146 večjih
	235 manjših
Oddelek za obdelavo periodičnega tiska	2.497 osebnih
	620 telefon.
Rokopisna zbirka	1.323 osebnih
Kartografska in slikovna zbirka	965 osebnih
	351 telefon.
Glasbena zbirka	235 os. in telef.
Francoska zbirka	420 "
	<hr/>
	12.828

K tem evidentiranim informacijam lahko mirno prištejemo še vsaj eno četrtno neevidentiranih, da verjetno nismo daleč od resnice, če štejemo 16.000 informacij, posebno če upoštevamo, da jih v nekaterih oddelkih še vedno ne štejejo.

Razstave

Posebno živahno dejavnost je razvila naša knjižnica v tem letu na področju razstav. Pri nekaterih smo dali na razpolago samo prostor, nekatere smo organizirali v zvezi z drugimi organizacijami, nekatere pa smo postavili sami.

1. 8.-22. februar Slovensko prešernoslovje (Za kulturni praznik)
2. 10.-19.marca Drobná grafika Mihe Maleša (Ex libris Sloveniae")
3. 8.-26.april Klasiki marksizma (Za petdesetletnico partije)
4. 15.- ? maj Ivan Cankar 1876-1918 (V Pragi)
5. 10.-20.maj Madžarska knjiga (Madžarski založnik)
6. 19.-25.junij Levstikove nagrade (Mladinska knjiga)
7. 25.-28.junij Jugoslovanska biološka periodika (Ob medn.kongr.)
8. 7.-10.avgust Dokumenti o hmeljarstvu (Ob medn.kongr.)

9. 3.-11. oktober Taborsko gibanje na Slovenskem (Ob 100-letnici vižmarskega tabora)
- 10.30.oktober-8.nov. Karel Čapek (Pamatnik narodniho pisemnictvi-Praha)
11. 12.-22.november Britanska periodika 1969 (British Council)
12. 2.-6. december Slovenski protestantski tiski iz Slovaške (z muzejem v Murski Soboti)
13. 9.-23.december Ob 50-letnici slovenske univerze.

Med vsemi temi razstavami je bila pač najpomembnejša razstava "Ivan Cankar 1876-1918-1968", saj je bila v najlepši razstavni dvorani praškega literarnega muzeja in jo je videlo na desettisoče obiskovalcev muzeja.

Zaradi tega, ker je bila razstavna dvorana tako rekoč neprestano zasedena, je bila naša stalna razstava le izjemoma pripravljena na ogled. Morali smo se namreč izogniti stalnemu prenašanju, ker bi knjige pri tem preveč trpele. Podobne namene kakor razstave imajo tudi ekskurzije raznih gostov, ki si ogledujejo našo stavbo in naše dragocenosti. Eno kakor drugo služi naši popularizaciji, ki se ji najbrž kljub temu, da ovira naše redno delo, tudi v prihodnje ne bomo mogli odpovedati. Ekskurzij smo imeli kakih petdeset.

8. ODDELEK ZA POSPEŠEVANJE KNJIŽNIČARSTVA (Vodja knjižničarka Ančka Korže - Štrajnar)

Vpisovanje v razvid knjižnic, ki je bilo ob ustanovitvi oddelka njegova osnovna dejavnost, je v preteklem letu skoro povsem zamrlo, saj sta se prijavili samo še dve knjižnici in še ti z nepopolno dokumentacijo. Nemesto tega je bila uvedena kartoteka knjižnic, ki naj bi vsebovala najvažnejše podatke. Ta kartoteka se še vedno izpopolnjuje. Do zdaj so bili zbrani statistični podatki iz 258 knjižnic, kar že predstavlja solidno osnovo za sliko knjižničarstva v Sloveniji. Poleg tega so bili zbrani podatki 41 univerzskih knjižnic.

V oddelku se opravlja tudi nekakšna "škarjasta" dokumentacija, izrezovanje in kronološko urejevanje člankov in obvestil iz področja knjižničarstva. V letu 1969 so pripravili 224 (353) novih izrezkov. Izčrpava se 11 slovenskih časnikov.

Zelo živahna so bila tudi razna posvetovanja, ki jih je imela matična služba (z vodji univerzskih knjižnic, z vodji somatičnih knjižnic in s predstavniki Zavoda za prosvetno pedagoško službo. Zaradi obolenosti vodje smo imeli samo 2 seji kolegija matične službe.

Založniška dejavnost

V okviru oddelka za pospeševanje knjižničarstva je bil ustanovljen uredniški odbor za izdajo strokovnih priročnikov, ki jih pripravlja matična služba s svojimi sodelavci. Najpomembnejša knjiga, ki smo jo v preteklem letu izdali, je bila Slovenska bibliografija 1965. Precejšnje zamude, ki jo bo le težko zopet odpraviti in dohiteti načrtovani dveletni zaostanek, je kriva Mariborska tiskarna, ki je delo zavlačevala kljub obljubi in dobrim izkušnjam, ki smo jih imeli v začetku s to tiskarno.

Poleg tega smo izdali katalog za razstavo Ivan Cankar v Pragi.

Za potrebe strokovnih izpitov je izšla skripta tov.

Vrančičeve: "Uporaba knjižničnega gradiva in informacijska služba v knjižnicah".

V tem letu sta izšli dve številki Objav republiške matične službe. Za nje vlada med knjižnicami izredno zanimanje, saj prinašajo te Objave izredno aktualno gradivo (izpitne predpise in gradivo za strokovne izpite, razlage in navodila ob izidu listkov centralne katalogizacije in podobno).

V letu 1970 izide knjiga tovariša Janeza Logarja o bibliografiji. Rokopis je v glavnem že pripravljen za natis.

Prav tako so pripravljene za razmnoževanje rokopisi (matrice za 7 številke Objav novosti NUK). S tem bomo dolgoletno zamudo odpravili.

Centralna katalogizacija

Poseben uspeh oddelka je tehnična organizacija Centralne katalogizacije, pri kateri sodelujejo oddelki knjižničnega "tekočega traku". V tem letu se je število naročnikov dvignilo na 159 (95). Izdali smo 1.143 listkov v 187.284 izvodih za tuje in 22.880 izvodih za NUK. Proti številki iz leta 1968 (130.000) imamo opraviti s povečanjem za 80.164 listkov. V preteklem letu smo 275 setov razposlali 24 krat, kar pomeni glede na počitniške mesece skoro trikrat na mesec.

Tečaji in strokovno delo

V preteklem letu sta bila dva tečaja. Enega je organizirala Delavska univerza, pri njem so sodelovali naši člani kot predavatelji, enega pa smo organizirali kot pripravo na strokovne izpite. Tudi ti so se vršili v okviru naše ustanove. Izpraševalci so bili tudi naši člani.

Ena naša članica se je udeležila mednarodnega simpozija o krajevnih ljudskih knjižnicah v Tatranski Lomnici na Slovaškem (od 25.5. do 4.6.). Tovarišica je imela tam tudi referat. Upravnik pa je bil na študijskem potovanju v Angliji, kjer si je ogledal 9 znanstvenih knjižnic.

Tov. Miloš Rybář je izdelal Kartuzijansko bibliografijo za Slovenijo z 282 enotami.

V strokovni reviji Knjižnica, ki jo izdaja Društvo bibliotekarjev, so naši člani s svojimi članki in pregledi ter poročili aktivno sodelovali.

Na Pedagoški akademiji so predavali tovariši: Jaro Dolar, Pavle Kalan (do jeseni), Janez Logar (do jeseni), Jože

Munda (od jeseni), Miloš Rybář in Maks Veselko (od jeseni). Poleg tega so naši člani predavali na tečajih za strokovne izpite in na Zavodu za tehnično izobraževanje ter na Delavski univerzi in drugod (Janez Logar, Jože Munda, Miloš Rybář, Maks Veselko in Radojka Vrančič).

9. ZAKLJUČEK

V preteklem letu smo se lotili tudi akcije za zakon o Narodni in univerzitetni knjižnici. Ta zakon naj bi dal naši knjižnici tisti položaj, ki ji kot osrednji nacionalni knjižnični ustanovi gre. Upati je, da bomo v tem letu uspeli in da bomo pričeli reševati nekatera osnovna vprašanja glede prostorov in kadrov, saj prihaja naša knjižnica zaradi zaostajanja za drugimi podobnimi svetovnimi ustanovami v težko krizo, ki ji komaj še dovoljuje, da le za silo rešuje naloge, ki ji jih nalaga njena funkcija in novi čas.

